

ARCHEOLOGIENOTA

KNOKKE- HEIST
KRAAIENNESTPLEIN
(prov. WEST-VLAANDEREN)

VERSLAG VAN RESULTATEN
BUREAUONDERZOEK

Auteurs: Bart BARTHOLOMIEUX, Gwendy
WYNS

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016K175

Projectcode:	2016K175
Naam erkende archeoloog:	Bart Bartholomieux
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
Locatiegegevens:	Knokke-Heist, Kraaiennestplein (zie plan in bijlage 2 en 3)
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	X: 71382, Y: 225094 X: 71501, Y: 225063
Kadastergegevens:	Knokke-Heist, Afdeling 6, Sectie B, 372w, 467c, (partim) en 472k (partim) (zie plan in bijlage 3)
Topografische kaart:	zie plan in bijlage 1 en 2
Alle betrokken actoren:	Bart Bartholomieux (erkend archeoloog), Bart Taveirne (contactpersonen initiatiefnemer), Gwendy Wyns (assistent-archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	5
1.2.1. Vraagstelling	5
1.2.2. Randvoorwaarden	5
1.2.3. Geplande werken	5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	7
1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie	7
1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek	7
1.3.3. Gebruikt materiaal	7
1.3.4. Motivering eventueel afwijkende methodiek	7
1.3.5. Inbreng specialisten	8
1.3.6. Algemene wetenschappelijke advisering	8
2. BUREAUONDERZOEK MET BEPERKTE SAMENSTELLING	9
2.1. METHODEN, TECHNIEKEN EN CRITERIA	9
2.2. HUIDIGE TOESTAND	10
2.3. SYNTHESE	11
2.3.1. Verwachtingspatroon	11
2.3.3. Afweging verder onderzoek	11
2.3.4. Beantwoording van de onderzoeksvragen	12
3. SAMENVATTING	13
4. BIBLIOGRAFIE	14
4.1. INTERNETBRONNEN	14
5. BIJLAGEN	15
5.1. Plannenlijst	15

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Knokke-Heist Kraaiennestplein waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

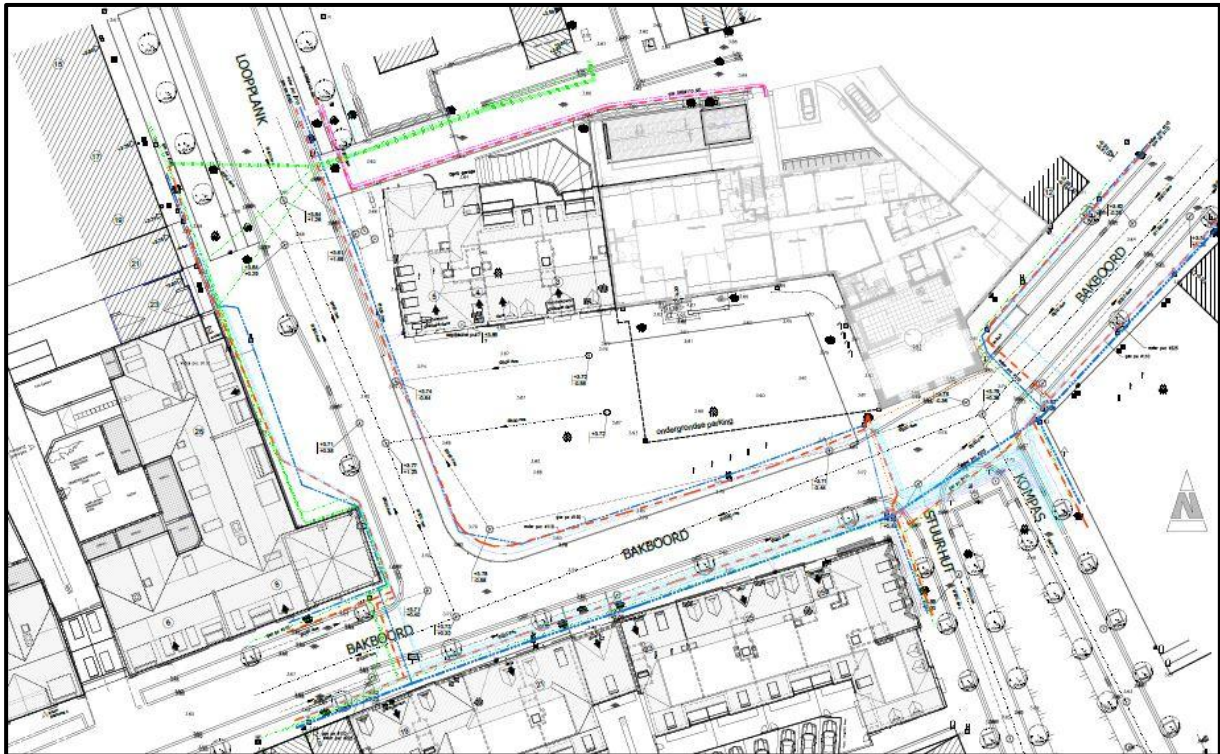
Niet van toepassing.

1.2.3. Geplande werken¹

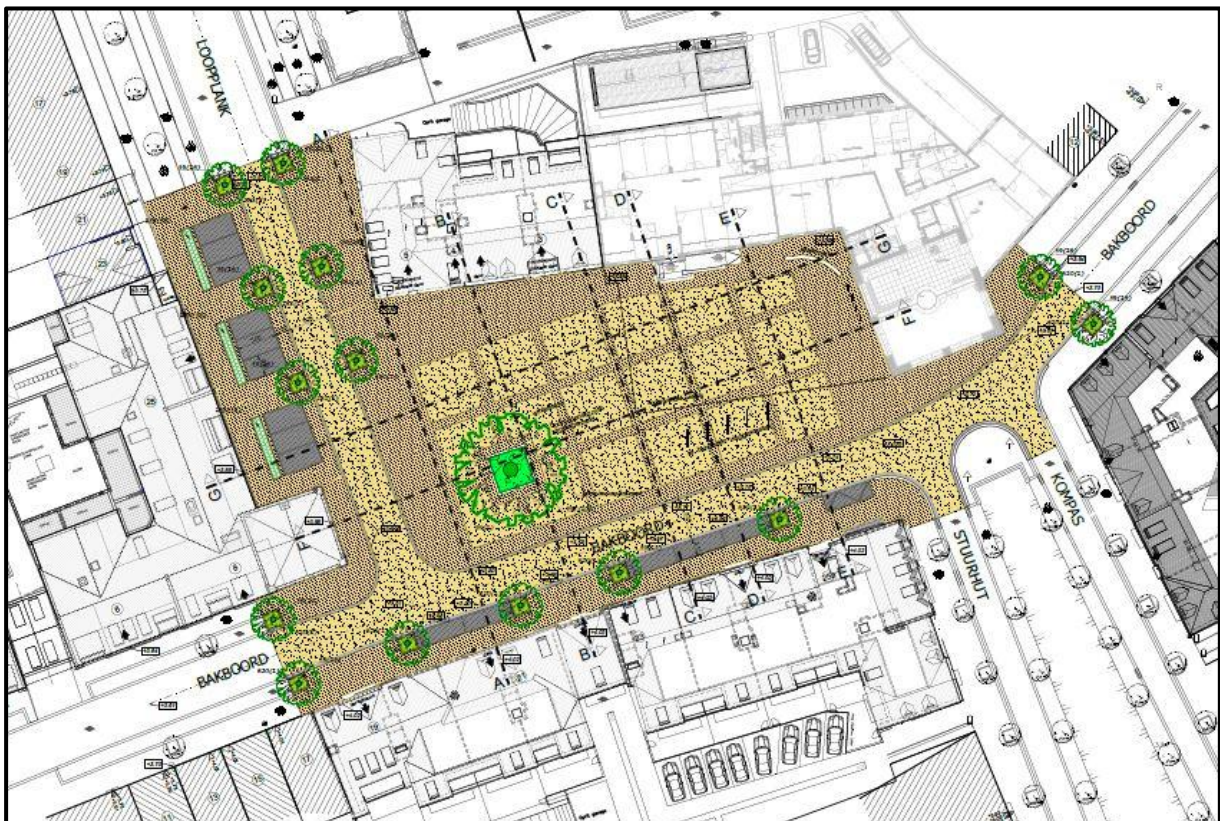
De geplande werken bestaan uit het vernieuwen van de wegenis en de heraanleg van het plein (zie Figuur 1 en Figuur 2). Voor het vernieuwen van de wegenis wordt de huidige verharding verwijderd en op dezelfde diepte een nieuwe geplaatst. Deze ingrepen zullen geen effect hebben op het bodemarchief. Bovendien bevinden zich onder de wegenis een aantal rioleringen die reeds grotendeels het bodemarchief 2,5 tot 3,5m diep verstoord hebben. Voor de heraanleg van het plein (1200m²) zal 0,5 tot 0,6m diep afgegraven worden. Onder de oostelijke helft van het plein bevindt zich reeds een ondergrondse parking (tot 3m diep). Deze parking blijft behouden en hier zijn geen ondergrondse werken gepland. In het westelijk deel zijn een aantal rioleringen aanwezig die het plein dwarsen van oost naar west en ook hier het bodemarchief tot een diepte van 2,5 tot 3,5m diep verstoord hebben.

---

¹ Informatie verschaft door initiatiefnemer.

Figuur 1: Weergave van de huidige toestand met de aanwezige rioleringen, nutsleidingen en ondergrondse parkeergarage.

Figuur 2: Weergave van de geplande toestand.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In dit bureauonderzoek wordt getracht een zo duidelijk mogelijk beeld te vormen van de geplande verstoring van de bodem. Omdat dit een archeologienota met beperkte samenstelling is (motivatie: zie hoofdstuk 2), worden in het kader van deze archeologienota enkel de geplande werken en de huidige toestand van het projectgebied besproken. De historische en landschappelijke kennis wordt buiten beschouwing gelaten wegens niet relevant.

Om een antwoord te kunnen formuleren op de onderzoeksvragen werden verschillende bronnen geraadpleegd. Informatie over de afbakening van het plangebied, de geplande werkzaamheden en de huidige toestand van het projectgebied (verstoringen) werd aangeleverd via de initiatiefnemer. De topografische kaarten en de kadasterkaart werden geraadpleegd via <https://www.geopunt.be/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

De eerste stap van het bureauonderzoek bestond er uit zoveel mogelijk relevante informatie te verzamelen betreffende het plangebied (zie vorig hoofdstuk) en de geplande werken. Een confrontatie van de toekomstige werken en de bespreking van de huidige toestand (verstoringen) van het onderzochte gebied maakten duidelijk dat er geen verdere maatregelen nodig zijn en de archeologienota kan aangeleverd worden in een beperkte samenstelling.

1.3.3. Gebruikt materiaal

Alle nodige informatie werd geraadpleegd via het internet of werd digitaal aangeleverd door de initiatiefnemer. De kaarten die toegevoegd zijn als bijlage werden vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

1.3.4. Motivering eventueel afwijkende methodiek

Niet van toepassing.

1.3.5. Inbreng specialisten

Niet van toepassing.

1.3.6. Algemene wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

2. BUREAUONDERZOEK MET BEPERKTE SAMENSTELLING

2.1. Methoden, technieken en criteria

Aangezien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader aantoont dat verder onderzoek van het terrein in kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst en er dus geen verdere maatregelen nodig zijn, wordt dit een verslag van resultaten met beperkte samenstelling zoals aangegeven in hoofdstuk 12.5.3.3 van de Code Van Goede Praktijk 2.0.

2.2. Huidige toestand

Het projectgebied is ongeveer 4000m² groot en reeds voor de meerderheid verstoord door een ondergrondse parkeergarage, rioleringen en nutsleidingen (zie Figuur 1). In de noordoostelijke hoek situeert zich een ondergrondse parkeergarage van 500m² groot en 3m diep. Onder de wegenissen Loopplank en Bakboord bevinden zich verschillende nutsleidingen met een diameter van 3 tot 4m (riolering) die zich op een diepte van 3,5 tot 2,5m onder het huidige straatniveau bevinden. Deze takken aan de westzijde van het kraaiennestplein af en dwarsen het plein van west naar oost. Ook langs weerszijden van de straten zijn verschillende nutsleidingen (waterleiding, elektrische leiding, gasleiding, ...) aanwezig. Momenteel is het Kraaiennestplein grasland/braakliggend terrein.

2.3. Synthese

2.3.1. *Verwachtingspatroon*

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon naar voor geschoven worden:

- Het projectgebied is reeds voor een zeer groot deel verstoord door een ondergrondse parkeergarage onder het Kraaiennestplein (500m²) en rioleringen onder de wege en een deel van het Kraaiennestplein.
- De aanwezige rioleringen onder de wege en het plein en de ondergrondse parkeergarage hebben het bodemarchief reeds tot een diepte van 2,5 tot 3,5m diep verstoord.
- De bodemingrepen die enig effect kunnen hebben op het bodemarchief betreffen slechts de heraanleg van het westelijk deel van het plein dat nog niet verstoord is door de aanwezig rioleringen (ongeveer 240m²).

2.3.3. *Afweging verder onderzoek*

De confrontatie van de geplande werken en de huidige toestand van het projectgebied, waaruit blijkt dat dit reeds voor een zeer groot deel tot een diepte van 2,5 tot 3,5m diep verstoord is door huidige rioleringen en een ondergrondse parkeergarage, maken duidelijk dat er weinig tot geen relevant archeologisch erfgoed meer aanwezig is op het terrein. Het resterende deel van het plein dat niet verstoord is door aanwezige rioleringen is slechts 240m² groot en van te kleine oppervlakte om met zekerheid te leiden tot kenniswinst bij een archeologisch onderzoek.

Omwille van bovenstaande overweging wordt het niet opportuun geacht om verder archeologisch onderzoek binnen het projectgebied uit te voeren.

2.3.4. Beantwoording van de onderzoeksvragen

Op basis van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Er zijn geen archeologische of historische gegevens gekend over het projectgebied.

- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?

De bodem is vrijwel volledig verstoord door de parkeergarage onder het plein en de aanwezige rioleringen en nutsleidingen. Slechts een klein deel van het plein (240m²) is niet verstoord.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De geplande werken gaan voor het grootste deel geen impact hebben op het bodemarchief gezien dit vrijwel volledig verstoord is door de huidige parkeergarage en rioleringen. Bovendien omvatten de geplande werken slechts de heraanleg van de huidige wegenis waarbij de huidige verharding vervangen wordt en de heraanleg van het plein waarbij er slechts 0,5 tot 0,6m diep afgegraven wordt.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Welke waarde heeft de site?

Er zijn geen indicaties dat er een archeologische site aanwezig is op het projectgebied. Volgens de Centraal Archeologische Inventaris zijn er ook in de nabije omgeving geen archeologische waarden gekend.²

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Niet van toepassing.

---

² <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

3. SAMENVATTING

Het projectgebied situeert zich te Knokke-Heist Kraaiennestplein en is gelegen ten zuiden van de dorpskern. De geplande werken bestaan uit de heraanleg van de wegenis en het Kraaiennestplein. Bij de heraanleg van de wegenis zal de huidige verharding vervangen worden, bij de heraanleg van het plein zal 0,5 tot 0,6m diep afgegraven worden. Uit de bureaustudie blijkt dat het projectgebied reeds grotendeels verstoord is door de huidige rioleringen en nutsleidingen onder de wegenis en het westelijk deel van het plein en een ondergrondse parkeergarage onder het oostelijk deel van het plein. Deze rioleringen en ondergrondse parkeergarage hebben het archeologisch erfgoed tot een diepte van 2,5 tot 3,5m diep verstoord. Slechts 240m² van het plein is niet verstoord. Deze oppervlakte wordt te klein geacht om kenniswinst te verzekeren door middel van archeologisch onderzoek.

De confrontatie van de geplande werken en de huidige toestand van het projectgebied (verstoringen) maken duidelijk dat er enerzijds met aantoonbare zekerheid geen relevant archeologisch erfgoed aanwezig is op het grootste deel van het onderzochte terrein, anderzijds dat verder onderzoek met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst gezien de oppervlakte waar mogelijk nog archeologisch erfgoed bewaard is gebleven te klein is (240m²).

Omwille van bovenstaande overweging wordt het niet opportuun geacht om verder archeologisch onderzoek binnen het projectgebied uit te voeren.

4. BIBLIOGRAFIE

4.1. Internetbronnen

- <https://www.geopunt.be/>
- <https://cai.onrorenderfgoed.be/>

5. BIJLAGEN

5.1. Plannenlijst

Projectcode	2016K175
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	Bijlage 1
Type	Topografische kaart
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2017
Plannummer	Bijlage 2
Type	Topografische kaart (detail)
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2017
Plannummer	Bijlage 3
Type	Kadasterplan
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2017

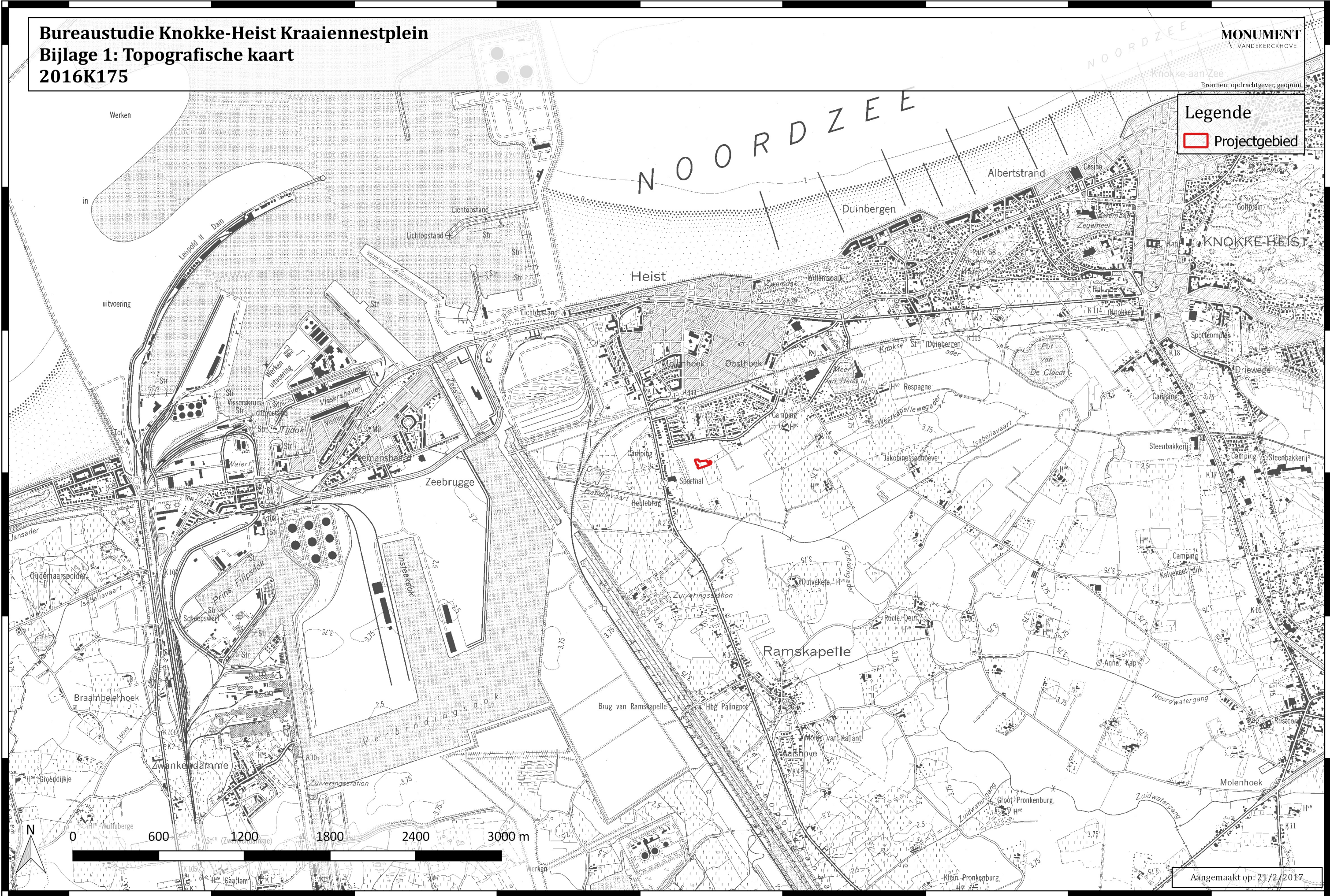
Bureaustudie Knokke-Heist Kraaiennestplein
Bijlage 1: Topografische kaart
2016K175

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Projectgebied

Aangemaakt op: 21/2/2017

Legende
 Projectgebied

225000

0 80 160 240 320 400 m

71000

71500

Aangemaakt op: 21/2/2017

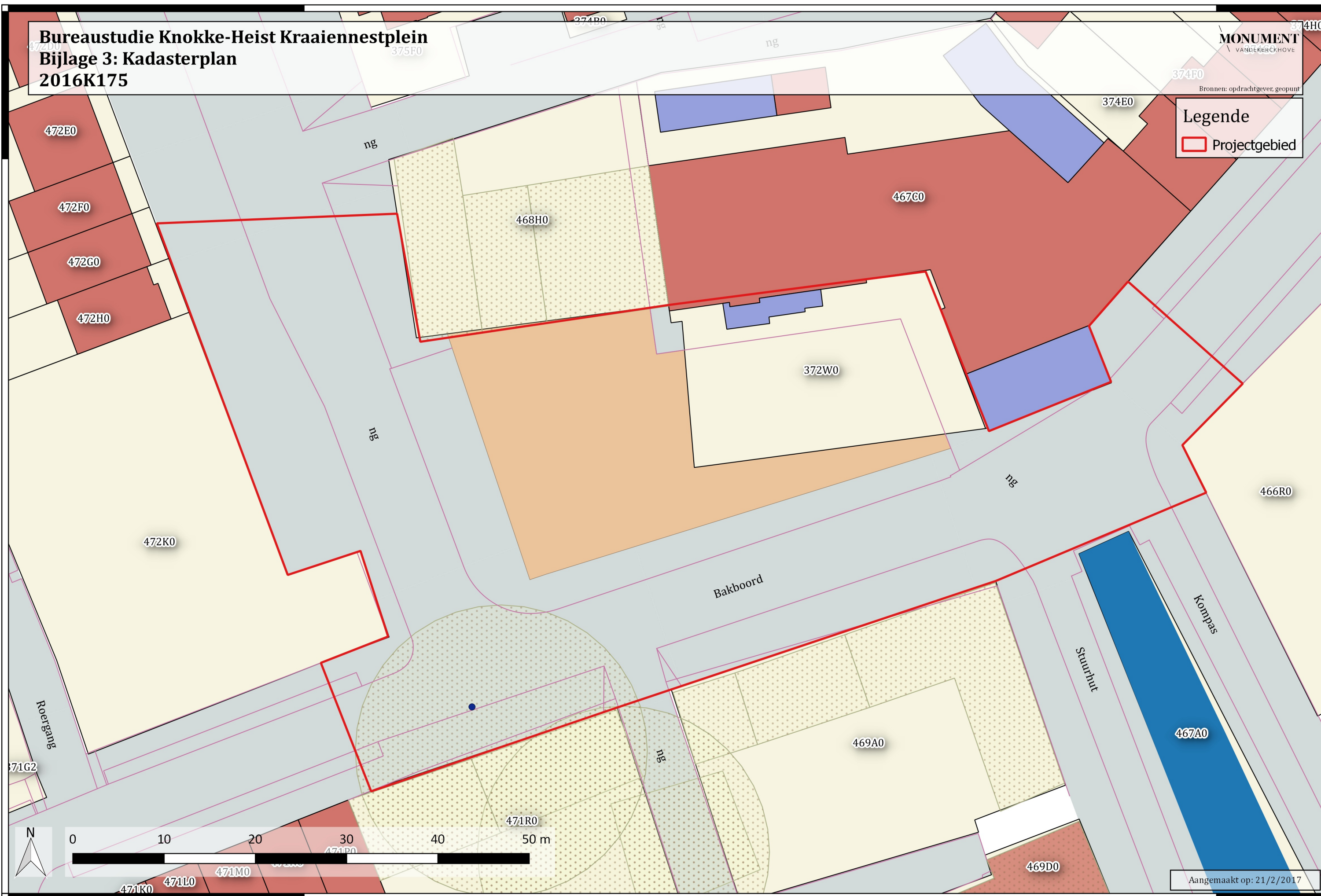
Bureaustudie Knokke-Heist Kraaiennestplein
Bijlage 3: Kadasterplan
2016K175

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

☐ Projectgebiet

Aangemaakt op: 21/2/2017